

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

УДК 133.2

DOI <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2024.4.21>

Туляков Олег Олегович

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій
Сумського державного університету
вул. Харківська, 116, Суми, Україна
orcid.org/0000-0002-2025-4601

«ЖИВЕ АКАДЕМІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ» У ВИМІРАХ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОНЛАЙН МЕДІА «СУМСЬКИЙ КАНАЛ»

Актуальність проблеми. Домінування онлайн навчання разом з іншими критичними обставинами освітнього простору сучасної України періоду гострого військового протистояння та системної економічної та демографічної кризи негативно вплинули на процес мислення. Оскільки процес мислення є основою якісного навчання, виникає нагальна потреба утворення нових форм академічної комунікації, які би повернули у вітчизняне академічне поле мислення, сприяли розвитку пізнавальних здібностей особистостей та у підсумку забезпечували би той рівень знань, що був би достатнім для вирішення доленосних проблем українського суспільства.

Мета. Визначення сутнісних ознак поняття «живе академічне спілкування» у вимірах просвітницької діяльності на основі досвіду онлайн медіа «Сумський канал» та на підставі характеру впливу світоглядних та біологічних факторів на процес мислення як складової просвітницької діяльності.

Методи. Спостереження, статистичний метод, аналіз, узагальнення, системно-логічний, структурно-функціональний методи.

Результати дослідження. Світоглядними факторами «живого академічного спілкування» є розуміння вирішального значення належного рівня логічного мислення у процесі навчання, освіти та виховання. Це зумовлює принциповий вибір учасників освітнього процесу на користь безпосередньої, «живої» офлайн комунікації та форм, які таку комунікацію замінюють. Однією з таких форм є медійна діяльність. Біологічні фактори, що забезпечують «живе академічне спілкування» пов'язані з науковими досягненнями у сфері дослідження «дзеркальних нейронів» та інших способів мобілізації людського організму на мислення.

Досвід онлайн медіа «Сумський канал» визначає наступні форми пізнавальної активності: відео лекція; діалоги про результати курсових проектів та кваліфікаційних досліджень на здобуття відповідних освітніх рівнів; аналітичні передачі про перебіг та результати впровадження міжнародних проектів; передачі про технології організації спротиву; діалоги про загиблих воїнів Збройних сил України; передачі про спорт; медіа продукти на філософську проблематику. Спеціалізованою рубрикою, що привертає увагу найбільш широкого кола споживачів інформації, є передачі про гострі проблеми подолання корупції, про соціально-економічний та культурний розвиток територіальних громад.

Ключові слова: пізнання, пізнавальні здібності, просвітництво, онлайн медіа, мислення, світоглядні фактори мислення, біологічні фактори мислення, світоглядні фактори мислення.

Вступ. За своїми змістовими характеристиками, що сформувалися у Західній Європі XVII–XVIII століть, просвітництво є розробка суспільно-політичних теорій, зорієнтованих на розбудову раціонально організованого суспільства [1, 528]. З огляду на глобальну світову проблематику XX–XXI століть просвітництво разом з іншими процесами спрямовується інтелектуальними спільнотами у контексті сталого розвитку. Для сучасної України гостро постала

потреба забезпечення належного рівня знань населення, достатнього для ефективного виконання завдань оборонних, захисних, економічних, соціальних та культурних в умовах війни, окупації частини території, економічної та демографічної кризи.

Сучасна вітчизняна система освіти діє у таких умовах, коли онлайн форми навчання стали домінуючими. Безпосередні контакти у процесі академічної комунікації стали вельми обмеженими, штучний інтелект та інші способи визначення «правильних рішень» навчальних завдань опанували вітчизняний освітній простір і стали головними діючими особами академічної комунікації. Це та інше об'єктивно мінімізують процес мислення – основу основ будь-якого процесу, що пов'язаний з навчанням, освітою та вихованням.

Отже, ми вбачаємо нагальну потребу пошуку нових форм академічної комунікації, які би повернули у вітчизняне академічне поле мислення, які би сприяли розвитку пізнавальних здібностей особистостей та у підсумку забезпечували би той рівень знань, що був би достатнім для вирішення доленосних проблем сучасної України.

Мета та завдання: визначити змістові ознаки поняття «живе академічне спілкування» у вимірах просвітницької діяльності на основі досвіду онлайн медіа «Сумський канал» та на підставі характеру впливу світоглядних та біологічних факторів на процес мислення як складової просвітницької діяльності.

Методи дослідження: спостереження, статистичний метод, аналіз, узагальнення, системно-логічний, структурно-функціональний.

Результати дослідження. Пізнання розуміється як «... процес взаємодії суб'єкта і об'єкта. В суб'єкт-об'єктному відношенні суб'єкт виступає активною стороною процесу – він вибирає об'єкт, визначає щодо нього свою мету, спрямовує на об'єкт свої пізнавальні здатності і відображає, трансформує та відтворює його у своїй свідомості у вигляді чуттєвих або раціональних образів, понять і суджень» [1, 379]. З наданої дефініції випливає, що атрибутом процесу пізнання є мислення – цілеспрямований активний процес здійснення логічних операцій, міркування поняттями, судженнями, умовиводами, доказом та спростуванням. Організація процесу мислення потребує від особистості максимального залучення свого персонального потенціалу у вимірах світоглядних. Мається на увазі мотивація у частині усвідомлення факторів, що зумовили процес мислення; розуміння значення процесу мислення у контексті ствердження власного соціального статусу та розвитку особистого соціального капіталу; визначення стратегічних завдань конкретного етапу мислення з точки зору формування власного світогляду, виконання своєї життєвої місії, професійного призначення, громадянського обов'язку.

Такі світоглядні обставини, що пов'язані з процесом мислення, видаються цілком природними та очевидними через змістовий та аксіологічний характер самого процесу мислення. Проте, видається важливим звернути увагу і на фізіологічні аспекти мислення – тобто такі, які пов'язані з відповідними процесами, що відбуваються в людському організмі. Ці процеси можна охарактеризувати як зосередження вищого ґатунку, коли особистість стає здатною до абстрагування, генерації власних думок, максимально адекватного сприйняття дійсності. У такому стані людські міркування знаходять свій розвиток відповідно законам логіки: вони точні та виразні (закон тотожності), вони несуперечливі (закон несуперечності), вони послідовні (закон виключеного третього), вони передбачають перевірку на предмет істинності у вимірах доказу та спростування (закон достатньої підстави). Також міркування будуються відповідно правил побудови логічних форм мислення (поняття, судження, умовивід).

Поряд з процесами духовними, ментальні процеси особистості будуються в тому числі відповідно фізіологічних закономірностей, вони є наслідком правильної мобілізації людського організму, вищим рівнем вияву пізнавальної здатності, яка мають біологічну основу. Якщо врахувати, що пізнавальні здатності обумовлені соціально і в сукупності з інтелектуальними та технічними надбаннями утворюють пізнавальний потенціал суспільства, ми можемо досягнути значення фізіології, анатомії, нейробіології, та інших біологічних наук, що описують феномен мислення, фактори його розвитку та умови результативності.

Відправною точкою розуміння біологічних аспектів мислення є ствердження того, що у процесі когнітивної діяльності задіяний людський організм у своїх найглибших, найдосконаліших та найскладніших вимірах, що пов'язані з мисленням. Насамперед вважаємо за доцільне вказати на «дзеркальні нейрони», які збуджуються одночасно при виконанні певної дії та при спостереженні за нею [2]. Робота «дзеркальних нейронів» у пізнавальній діяльності забезпечує формування рухових, сенсорних та інтелектуальних умінь (навичок), що об'єктивно утворює можливості для професійної та громадської активності, яка реалізується в умовах раціонального використання енергії [3].

Важливість впливу факторів біологічного характеру на організацію процесу мислення має бути врахована у справі впровадження пізнавальної діяльності, зокрема – навчального процесу, просвітництва, громадянської освіти. З урахуванням обставин, пов'язаних з «дзеркальними нейронами», можемо стверджувати про ефективність тих засобів освіти, навчання та виховання, у яких впроваджуються «живі образи», передані мистецтвом, літературою, історією, музикою. При цьому головним «живим образом» є образ педагога – безпосереднього носія знань та його наочного прикладу. Педагог як живе втілення знання, що ним викладається, є одним з самих потужних за впливом, ефектом та результативністю «живий образ», що працює у тому числі внаслідок дії «дзеркальних нейронів». Педагогічний вплив на прийнятному рівні, коли є підстави стверджувати про виконання навчальних завдань, досягається внаслідок «живого академічного спілкування» між викладачем та студентом, учителем та учнем, наставником та підопічним.

Забезпечити «живе академічне спілкування» в умовах спричинених війною та іншими факторами обмежень у контексті логіки нашого мислення – це виокремити способи залучення важелів біологічного характеру. Нами у свій час було доведена ефективність просвітницької медіа діяльності шляхом організації онлайн медіа науково-популярного та громадсько-політичного спрямування, в якому головним носієм інформації є Youtube-канал [4]. Авторська відео лекція у межах відповідної навчальної дисципліни; науково-популярна передача з приводу актуальної проблематики, спрямованої на вирішення суспільно значимого питання; академічні розмови викладачів та студентів, що спрямовані до уваги інтелектуальної аудиторії; передачі за участю представників академічної спільноти з приводу критично важливих проблем економіки, оборони та організації спротиву, енергетики, подолання корупції тощо – ці та інші типи медіа продуктів були з успіхом впровадженні на онлайн медіа «Сумський канал» (<https://www.youtube.com/@sumychannel>).

Старт процесу впровадження академічної медіа діяльності був на початку 2020/2021 навчального року як відповідь на виклики стосовно пандемічних обмежень на кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету. Вже тоді ми використовували соціальні мережі та відео хостінги з метою розміщення відео лекцій, іншого навчального контенту, а також популяризації соціально значимих аспектів студентських курсових та кваліфікаційних проєктів. Коли пандемічні обмеження змінилися обмеженнями у зв'язку з війною, до медіа діяльності були залучені студенти та викладачі у якості учасників науково-популярних передач.

Наразі є підстави говорити про повноцінний авторський проєкт, сутність якого полягає у впровадженні практики виготовлення та розміщення просвітницького контенту на регіональному онлайн медіа «Сумський канал». У складі вказаного онлайн медіа є Youtube-канал науково-популярного та громадсько-політичного спрямування. Тому відео-лекції можуть переглядатися як студентами, котрі безпосередньо вивчають відповідну навчальну дисципліну, так і абітурієнтами, науково-педагогічними працівниками та усіма, хто цікавиться відповідною проблематикою. А це, поряд з основною метою щодо надання знань безпосередньо цільовій аудиторії, сприяє також і підвищенню рейтингу впізнання та популярності університету.

Інтеграційна проєктна ідея полягає у синергії гострого громадсько-політичного, філософського та просвітницького контенту, наслідком якої поряд з виконанням поточних навчальних університетських завдань є нейромаркетинговий ефект [5], який, зокрема, полягає у поширенні

інформації про освітні послуги СумДУ серед широкого загалу, що, у свою чергу, позитивно впливає на профорієнтаційну роботу. Важливо вказати, що у такий спосіб з урахуванням ефективного вітчизняного та зарубіжного досвіду використання відео хостингів та соціальних мереж [6] протягом останньої вступної кампанії до лав студентів були залучені вмотивовані особистості, що на достатньому рівні осмислювали своє професійне призначення та у цілому усвідомлювали коло завдань, які стояли перед ними протягом студентського життя.

Внаслідок системної роботи на онлайн медіа «Сумський канал» були апробовані наступні типи освітніх медіа продуктів.

Відео лекції. З навчальних дисциплін «Логіка», «Риторика», «Соціальна робота в громадах та місцеве самоврядування», «Анімація громадської діяльності» з використанням програми для організації відео конференцій кампанії Zoom Video Communication та програми забезпечення для підготовки презентацій Power Point з періодичністю, що відповідала навчальному розкладу, на онлайн медіа «Сумський канал» публікувалися лекції, що були спрямовані до уваги студентів та широкого загалу, який цікавиться відповідною проблематикою. Чисельні обстріли громад Сумської області та інших громад, де перебували студенти, не завадили засвоювати матеріал через те, що відео можна було передивитися у той час, коли ситуація була найбільш прийнятною для засвоєння матеріалу. Лекції переглядалися студентами неодноразово, під відео вони залишали свої коментарі, у яких дякували за надану можливість послуговуватися навчальним матеріалом у такий спосіб, а також висловлювали свої думки по суті лекції. Вчасне та якісне опанування теоретичними аспектами навчальних дисциплін за допомогою відео лекцій стало запорукою успішного виконання практичних завдань. Так, у межах навчальної дисципліни «Логіка» були у цілому всіма студентами успішно виконані задачі, що були пов'язані з майбутньою професією студентів. Належний рівень знань було підтверджено й на підсумковій атестації. «Живий образ викладача», що був представлений у відео лекціях, відповідав вже вказаним нами біологічним аспектам ефективної просвітницької діяльності, зокрема – через дію «дзеркальних нейронів».

Ефіри про результати курсових та кваліфікаційних досліджень. Відповідно класичних вимог щодо курсових проектів у межах навчальних дисциплін та кваліфікаційних робіт на здобуття відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів потрібно визначати актуальність обраної проблематики. Іншими словами, кожна робота, тим більше у такі критичні для України часи, має бути спрямована у бік вирішення проблем соціального значення. Така обставина була використана у процесі підготовки та випуску в ефір діалогів зі студентами, що були присвячені результатам їх робіт у частині актуальності та визначених перспектив вирішення проблем. Такі ефіри були спрямовані до уваги громадськості та суб'єктів прийняття рішень, що давало підстави студентам відчувати себе дотичними до вирішення питань загальнодержавного та регіонального значення. Рекомендації для органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, які були сформульовані у висновках досліджень, завдяки відео ефірам набували статус відкритих публічних звернень, що об'єктивно розширювало перспективи стосовно практичного впровадження отриманих результатів. Важливим є те, що подібний відео контент може сприяти розвитку важливих дискурсів у відкритому інформаційному просторі, до якого можуть бути залучені поряд з академічними спільнотами фахівці, політики, державні службовці.

Ефіри у межах міжнародних проектів. Протягом 2024 року на онлайн медіа «Сумський канал» була започаткована та успішно апробована практика висвітлення діяльності в межах проектів за підтримки міжнародних партнерів за участю студентів та викладачів. Така діяльність поширює вплив академічної спільноти на процеси суспільного значення, що сприяє впровадженню наукового підходу в організації урядування на загальнодержавному рівні та рівні громад. Зокрема, на базі кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету відповідного договору громадської організації «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини» та Ініціативного центру сприяння активності та розвитку громадянського почину «Єднання» коштами фонду «Партнерство за сильну Україну» протягом

лютого-серпня 2024 року був реалізований проект «Посилення стійкості та соціальної згуртованості деокупованих українських громад у вимірах консультативно-дорадчих та медійних практик». У межах вказаного проекту на онлайн медіа «Сумський канал» було випущено в ефір 60 відео передач за участю студентів та викладачів, а також учасників проекту – голів територіальних громад, депутатів місцевих рад, керівників підприємств, установ та організацій, представників бізнесу та експертів. Це був яскравий приклад того, як у межах міжнародного проекту академічна спільнота може впливати на вкрай важливі процеси, що наразі відбуваються у прикордонних громадах.

Внаслідок інтенсивної системної медійної діяльності були виконані основні проектні завдання: посилено стійкість та соціальну згуртованість Лебединської міської, Недригайлівської та Степанівської селищних, Садівської та Новослобідської сільських територіальних громад Сумської області у вимірах консультативно-дорадчої роботи та усталеного дискурсу в медійному просторі, професійних та громадських колах навколо проблематики стратегій соціально-економічного розвитку; для проектних громад були розроблені стратегії розвитку відповідно затверджених норм розробки таких документів; утворено передумови для виходу консультативно-дорадчих груп в проектних громадах на інвестиційну діяльність, бізнес-планування, грантову діяльність тощо; запроваджено та апробовано практику консультативно-дорадчої та стратегічної роботи фахових ініціативних груп у проектних громадах за участю науковців та місцевих фахівців з числа жителів громад з представництвом молоді, працівників владних та самоврядних структур, науковців та експертів, громадських активістів та працівників соціокультурної сфери.

Фінальні показники медійної компоненти проектної діяльності значно перевищували заплановані. Окремі медіа продукти навчально-методичного характеру розкривали методику підготовки стратегій територіальних громад, що має практичну цінність для усієї української спільноти у частині забезпечення стратегічної сталості, стійкості та соціальної згуртованості. Медійна діяльність у межах цього та інших міжнародних проектів засвідчила перспективність такого напрямку в процесі використання наукового потенціалу для вирішення нагальних проблем оборони, соціально-економічного та культурного становлення України та її територіальних громад.

Ефіри на філософську проблематику. Відношення онлайн медіа «Сумський канал» до царини духовно-академічного у найбільшій мірі визначає рубрика «Друже філософе», у межах якої за участю представників університетської спільноти, а також осіб з філософським способом мислення розкриваються світоглядні проблеми Буття, Часу, Призначення, Місії тощо. Така тематика особливо значима у сучасній Україні, яка бореться за власне існування. Саме у часи війни з особливою гостротою постають питання сенсу людського життя, способів визначення ролі окремої особистості у загальному процесі розвитку нації та Всесвіту, формування цілісного світогляду. Філософський контент «Сумського каналу» вказує на усвідомлене бажання академічної спільноти визначати онтологічну основу, ідейне підґрунтя усім процесам, що відбуваються наразі в українському суспільстві, аби спрямувати їх правильним шляхом. Матеріали рубрики «Друже філософе» спрямовані на активізацію процесу мислення в суспільстві, вони сприяють утворенню перспективних дискурсів, допомагають розвивати національну свідомість.

Технології українського спротиву. Відразу з початку фази активного вторгнення ворожих військ на територію України на «Сумському каналі» була започаткована рубрика «Технології українського спротиву», до якої поряд зі студентами та викладачами Сумського державного університету були залучені військові, державні службовці, волонтери, експерти, політики. Учасники ефірів розповідали про свій досвід організації спротиву, внаслідок чого виголошена публічно практика набувала ознак транзитивності – тобто вона здобувала перспективи впровадження в інших регіонах України. Зокрема, на «Сумському каналі» розповідалося про історії виникнення та організації роботи «Сумського гуманітарного штабу», який протягом лютого-червня 2022 року відіграв критично важливу роль у частині соціального захисту населення

у найважчі часи ворожого наступу та окупації окремих населених пунктів. Також на каналі були розповіді про унікальні та ефективні волонтерські технології, інформація про порядок надання допомоги пораненим та родинам загиблих воїнів, методичні рекомендації з приводу питань безпеки та збереження здоров'я.

На честь загиблих воїнів. З перших днів ворожого вторгнення Сумська область зазнала людських втрат як серед мирного населення, так і серед вояків Збройних сил України та добровольчих формувань. З метою вшанування пам'яті загиблих за Україну воїнів на онлайн медіа «Сумський канал» була впроваджена рубрика на честь героїв. Діалоги записувалися з близькими, колегами та друзями загиблих, аби привернути увагу суспільства до них, а також зберегти про них пам'ять. У такий спосіб «Сумський канал» зробив свій внесок в благородну справу героїзації тих, хто втратив життя в боях за Україну.

Спорт. Тематика організації спортивної діяльності в умовах воєнного стану була започаткована з метою довершення цілісного образу представника місцевої університетської спільноти, що була утворена навколо «Сумського каналу». У цій рубриці були впроваджені два типи медіа продуктів: діалоги з спортсменами та тренерами, у яких послідовно стверджувалося значення спортивної діяльності у воєнний час, а також проводилися трансляції спортивних змагань. Також надавалися поради стосовно організації здорового харчування, організації розумової активності та психологічного здоров'я.

Вісник громадської ради. Деякі викладачі кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету входять до складу громадської ради при Сумській обласній військовій адміністрації. У межах такої діяльності ведеться системна консультативно-дорадча робота у напрямках вирішення проблем захисту та оборони регіону, сталого соціально-економічного розвитку громад та культурного розвитку. Онлайн медіа «Сумський канал» виконує функцію інформаційного супроводу такої діяльності. Поряд з викладачами ефіри готуються з місцевими політиками, експертами, державними службовцями та представниками бізнесу. Рубрика «Вісник громадської ради» сприяє росту числа осіб, що підписалися на канал, а також сприяє збільшенню кількості переглядів, реакцій і коментарів, чим позначається важлива функція рубрики у частині розвитку медіа. Перш за все завдяки цій рубриці до читацької та глядацької аудиторії наразі долучені громадяни понад 40 держави світу.

Саме медіа продукти громадсько-політичної проблематики викликають найбільший інтерес аудиторії, про що свідчать кількісні показники стосовно переглядів. Також важлива функція «Вісника...» – ствердити позитивний вплив університету на процеси в українському суспільстві. При цьому не залишається поза увагою гостра проблематика стосовно боротьби з корупцією, викриття негативних явищ в організації управління регіоном та громадами, а також бар'єрів, що спричиняють проблеми соціально-економічного розвитку. Залучення студентів та викладачів до регіональної політики та висвітлення їх діяльності на онлайн медіа «Сумський канал» надає учасникам такої діяльності ознак академічних лідерів, які є спроможними організовувати суспільно корисні процеси, надавати цим процесам наукове підґрунтя, сміливо демонструвати свою громадянську позицію з приводу негативних явищ.

На початку 2024/2025 навчального року діяльність онлайн медіа «Сумський канал» набула ознаки цілісного освітнього експериментального проекту. Серед факторів, що обумовлювали необхідність його впровадження, були вказані такі: спричинені війною обмеження щодо «живого», безпосереднього контакту студентів та науково-педагогічних працівників; можливості перегляду лекцій неодноразово та у зручний час (перш за все – з точки зору психологічної готовності до сприйняття матеріалу); необхідність повної та якісної організації навчального процесу в умовах критичних обмежень; потреби зміцнення позицій університету на ринку освітніх послуг.

Результати, які отримано внаслідок реалізації проекту: забезпечено «живий», безпосередній контакт студентів та викладача через представлення у відео контенті особистого образу, персональних образів колег та студентів; відкрито можливості перегляду лекцій неодноразово

та у зручний час (перш за все – з точки зору психологічної готовності до сприйняття матеріалу); надано сприяння щодо повного та якісного виконання освітніх послуг з боку Сумського державного університету в умовах критичних обмежень; надано медіа супровід авторським та міжнародним проектам; зроблено внесок у зміцнення позицій університету на ринку освітніх послуг через підняття рейтингу впізнання; протягом року збільшено кількість підписників онлайн медіа «Сумський канал» з 1 тисячі осіб до 36 тисяч осіб. Діяльність медіа була оцінена конкурсною комісією Сумського державного університету, яка визнала переможцем конкурсу «Педагогічні інновації СумДУ» в 2024 році проєкт «Жива» академічна комунікація у науково-популярних та громадсько-політичних мейнстрімах онлайн медіа «Сумський канал» (Наказ № 1212-І від 18.12.2024). Набутий досвід планується використати у процесі подальшого стратегічного розвитку Сумського державного університету, що є продовженням втілення ефективних комунікативних моделей університетів-лідерів [7].

Висновки. Вимушене впровадження онлайн навчання у вітчизняну освітню практику разом з іншими критичними обставинами сучасної України періоду гострого військового протистояння та системної економічної та демографічної кризи негативно вплинули на процес мислення. Оскільки процес мислення є основою якісного навчання, вбачається необхідність утворення нових форм академічної комунікації, які би повернули відповідний рівень логічного міркування у вітчизняне академічне поле, сприяли розвитку пізнавальних здібностей особистостей та у підсумку забезпечували би той рівень знань, що був би достатнім для вирішення доленосних проблем сучасної України.

Світоглядними факторами «живого академічного спілкування» є розуміння вирішального значення належного рівня логічного мислення у процесі навчання, освіти та виховання. Це зумовлює принциповий вибір учасників освітнього процесу на користь безпосередньої, «живої» офлайн комунікації та форм, які таку комунікацію замінюють. Однією з таких форм є медійна діяльність. Біологічні фактори, що забезпечують «живе академічне спілкування» пов'язані з науковими досягненнями у сфері дослідження «дзеркальних нейронів» та інших способів мобілізації людського організму на мислення.

На основі досвіду онлайн медіа «Сумський канал» на підставі характеру впливу світоглядних та біологічних факторів визначити змістові ознаки поняття «живе академічне спілкування» можна у апробованих формах медійної діяльності учасників освітнього процесу. Типи освітніх медіа продуктів, що були апробовані на онлайн медіа «Сумський канал»: відео лекція; діалоги про результати курсових проєктів та кваліфікаційних досліджень на здобуття відповідних освітніх рівнів; аналітичні передачі про перебіг та результати впровадження міжнародних проєктів; передачі про технології організації спротиву; діалоги про загиблих воїнів Збройних сил України; передачі про спорт; медіа продукти на філософську проблематику. Спеціалізованою рубрикою, що привертає увагу найбільш широкого кола споживачів інформації, є передачі про гострі проблеми подолання корупції, про соціально-економічний та культурний розвиток територіальних громад.

Набутий досвід може бути використаний у стратегіях розвитку сучасних українських університетів в умовах дальшого панування у вітчизняному освітньому просторі методів онлайн навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Філософський енциклопедичний словник / редкол.: В.І. Шинкарук (голова) та ін. Київ : НАН України, Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди, 2002. С. 742.
2. Heyes Cecilia, Catmur Caroline. What Happened to Mirror Neurons? *Perspectives on Psychological Science*. 2022. Т. 17. № 1. Р. 153–168.
3. Mayer Karl Ulrich. Heike Solga. Skill Formation: Interdisciplinary and Cross-National Perspectives. *Cambridge University Press*, 2009. Р. 1–18.
4. Туляков О.О. Академічне лідерство у вимірах науково-популярної просвітницької діяльності на регіональному інформаційному рівні: досвід онлайн-медіа «Сумський канал». *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2024. № 17. С. 129–140.

5. Chygryn, O., Sevchenko, K., Tuliakov, O. Neuromarketing as a Mechanism of Communication with the Consumer: Case for Small Business. *Marketing and Management of Innovations. Sumy State University*. 2024. 15(2), p. 26–38.
6. Datsenko, T., Vyhovska, O., Sinko, A. Social media and higher education institutions: using social networks to recruit students. *The Modern Higher Education Review*, 2020. № 5, p. 91–99.
7. Луговий, В., Слюсаренко, О., Таланова, Ж. Концентрація та комунікація в моделі і стратегії розвитку університетів-лідерів. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*, 2020, № 13, с. 5–25.

REFERENCES

1. Filosofskyi entsyklopedychnyi slovnyk (2002) [Philosophical Encyclopedic Dictionary] / redkol.: V.I. Shynkaruk (holova) ta in. Kyiv : NAN Ukrainy, Instytut filosofii im. H.S. Skovorody. 742 s. [in Ukrainian].
2. Heyes Cecilia, Catmur Caroline (2022) What Happened to Mirror Neurons? // *Perspectives on Psychological Science*. T. 17. № 1. S. 153–168.
3. Mayer Karl Ulrich. Heike Solga. (2009). Skill Formation: Interdisciplinary and Cross-National Perspectives. *Cambridge University Press*.
4. Tulyakov O. (2024). Akademichne liderstvo u vymirakh naukovu-populiarnoi prosvitnytskoi diialnosti na rehionalnomu informatsiinomu rivni: dosvid onlain-media “Sumyskyi kanal” [Academic leadership in the dimensions of popular scientific educational activities at the regional information level: the experience of the online media “Sumy Channel”] // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Universytety i liderstvo”*. № 17, p. 129–140.
5. Chygryn, O., Sevchenko, K., Tuliakov, O. (2024). Neuromarketing as a Mechanism of Communication with the Consumer: Case for Small Business // *Marketing and Management of Innovations. Sumy State University*. 15(2), p. 26–38.
6. Datsenko, T., Vyhovska, O., Sinko, A. (2020). Social media and higher education institutions: using social networks to recruit students. *The Modern Higher Education Review*, № 5, s. 91–99.
7. Luhovyi, V., Sliusarenko, O., Talanova, Zh. (2020). Kontsentratsiia ta komunikatsiia v modeli i stratehii rozvytku universytetiv-lideriv. [Concentration and communication in the development model and strategy of leading universities]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Universytety i liderstvo”*. № 13, s. 5–25.

Tuliakov Oleg Olegovich,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Psychology, Political Science and Sociocultural Technologies
Sumy State University
116, Kharkivska str., Sumy, Ukraine
orcid.org/0000-0002-2025-4601

“LIVE ACADEMIC COMMUNICATION” IN THE DIMENSIONS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES ON THE ONLINE MEDIA “SUMY CHANNEL”

The dominance of online learning, together with other critical circumstances of modern Ukraine during the period of acute military confrontation and systemic economic and demographic crisis, negatively affected the thinking process. Since the thinking process is the basis of quality learning, there is an urgent need to create new forms of academic communication that would return thinking to the domestic academic field, contribute to the development of cognitive abilities of individuals and ultimately provide the level of knowledge that would be sufficient to solve the fateful problems of modern Ukraine.

Purpose. Determination of the essential features of the concept of “live academic communication” in the dimensions of educational activity based on the experience of the online media “Sumy Channel” and based on the nature of the influence of worldview and biological factors on the thinking process as a component of educational activity.

Methods. Observation, statistical method, analysis, generalization, system-logical, structural-functional methods.

Research results. The ideological factors of “live academic communication” are the understanding of the crucial importance of the proper level of logical thinking in the process of learning, education and upbringing. This determines the principled choice of participants in the educational process in favor of offline communication and forms that replace it. One of such forms is media activity. Biological factors that ensure “live academic communication” are associated with scientific achievements in the field of research into “mirror neurons” and other methods of mobilizing the human body for thinking.

The experience of the online media “Sumy Channel” determines the following forms of cognitive activity: video lecture; dialogues about the results of course projects and qualification studies for obtaining the appropriate educational levels; analytical programs about the progress and results of the implementation of international projects; programs about resistance organization technologies; dialogues about the fallen soldiers of the Armed Forces of Ukraine; programs about sports; media products on philosophical issues. A specialized section that attracts the attention of the widest range of information consumers is programs about the acute problems of overcoming corruption, about the socio-economic and cultural development of territorial communities.

Key words: cognition, cognitive abilities, education, online media, thinking, worldview factors of thinking, biological factors of thinking, worldview factors of thinking.